

Ł ó d ź

Cena numeru

15 gr.

Cena prenumeraty miesięcznie

Dla robotników 4 zł.
Odboszen. do domu 30 gr.
Z dostawą poczt. 6 zł.
Poza Łodzią egz. gr.

Należność pocztowa uiszczona ryczałtem.

Redakcja i Administr.

w Łodzi

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 100 - 28.

Konto „ROZWOJ”
60,594

Red. przyjmuje od 5 — 6

Art. i listów anonimowych
nie umieszcza się.

rok 1933.

PONIEDZIAŁKOWY

PRADA

Poniedziałek. 4-go Września

Hitleryzm w Polsce

„Polonia” zwraca uwagę opinii na zagrażające Śląskowi niebezpieczeństwo hitleryzmu, którego agitatorzy, wyzyskując trudności ekonomiczne, stan apatii panującej w tej dzielnicy, wmawiają w ludność, że z obecnej niedoli i chaosu wyjdzie tylko wtedy, gdy rzuci się w objęcia hitlerowskiej ideologii i gdy Górny Śląsk wróci do Niemiec.

Według wiarogodnego świadectwa „Oberschl. Kurier”, agitatorzy ci mają dyrektorские i ministerjalne pensje, a w Niemczech czekają ich nagrody, jeżeli grunt w Polsce stanie się dla nich za gorący. Hitleryzmu w Rzeszy wmawia szerokim masom, że skutecznie walczyć z bezrobociem. Wiemy, że ta jest walka z bezrobociem nie tylko jest bezskuteczna, ale wskutek hitleryzmu nędza jeszcze rośnie i sytuacja gospodarcza się pogarsza. Jednakże zręczna reżyserja i kłamliwa propaganda działa na łatwowierne tłumy. U nas ci sami agitatorzy wmawiają naszej ludności, że znowu zadymią wszystkie kominy i ruszą wszystkie maszyny, jeżeli hitleryzm zwycięży. Na tę ich zbrodniczą propagandę zwraca uwagę nawet organ niemieckich katolików na Śląsku.

Mimo naszego przeciwstawienia się, propaganda hitlerowska odnosi sukcesy. Na to nie wolno nam zamykać oczu! Organizacje hitlerowskie butnie pojawiają się na ulicach naszych miast i na drogach naszych wiosek. O wzmaganie się agitacji tej świadczy nie tylko wzrost liczby dzieci w szkołach mniejszościowych i przenoszenie do nich dzieci polskich, ale również wzrost organizacji niemieckich, które już nawet po wsiach, w których

podczas plebiscytu nie było ani jednego głosu za Niemcami, mają swoje gniazda i swoich zwolenników. Ruchliwość hitleryzowanych Niemców jest nadzwyczajna. Czytelność gazet i czasopism niemieckich mimo akcji, przeciwko nim przeprowadzonych, poważnie wzrasta. Agitatorzy, czepiając się apatii i zubożenia ludności w stosunku do państwa, budzą w niej lekceważenie i nienawiść do wszystkiego, co polskie.”

Tarcia wśród hitlerowców

Paryż, 3. 9.

W Związku z nominacją premiera pruskiego, Goeringa, na generała, „Le Journal” zaznacza, że od dłuższego czasu toczy się walka między premierem Goeringiem a kanclerzem Hitlerem. Wzrastająca popularność Goeringa zaczyna być niebezpieczna dla Hitlera i z tego powodu niejednokrotnie po roz-

kazach Goeringa następowały sprzeczne z niemi rozporządzenia Hitlera.

Najbardziej charakterystycznym epizodem tej walki był fakt, że Hitler nie chciał ratyfikować zarządzeń represyjnych, które za inicjował Goering po buncie Sylda. Obecnie stosunki między Hitlerem a Goeringiem uległy podobno jeszcze dalszemu pogorszeniu, tak, iż trzy tygodnie temu Hitler poważnie myślał o aresztowaniu Goeringa.

Premier pruski, jako zasłużony oficer, cieszy się poparciem otoczenia prezydenta Hindenburga, a obecna jego nominacja na generała świadczy, że posiada on sympatię w Reichswehrze. Sprzyjają mu również junkrzy pruscy, a zamierzone małżeństwo z córką Thyssena, znanego przemysłowca z zagłębia Ruhry, zapewni Goeringowi poparcia sfer przemysłowych.

W tych warunkach — zdaniem „Le Journal” — Goering ma wszelkie dane, by kiedyś z powodzeniem rozpocząć walkę z kanclerzem Hitlerem o spadek po prezydencie Hindenburgu.

JAK WYGLĄDA ŻYDOWSKI BOJKOT NIEMCÓW

WARSZAWA 3 9.

Przy ul. Orlej 6. mieści się żydowski Komitet antyniemiecki, propagujący bojkot towarów niemieckich. Do komitetu wchodzi liczny zespół kupców i działaczy żydowskich, między innymi radny miejski Mendel Elenberg, który jednocześnie piastuje godność członka zarządu gminy żydowskiej i jest prawą ręką sjonisty Grunbauma.

Wczoraj na skutek rewelacji w jednej z żargonówek, do Komitetu bojkotowego nadszły tłumy drobnych kupców żydowskich

i wszczęły piekielną awanturę przeciwko Komitetowi, że pozwala swemu członkowi radni Elenbergowi sprowadzać towary niemieckie a jeśli nie pozwala — to prawdopodobnie tole ruje takie postępowanie.

Rozjątrzeni kupcy usiłowali zdemolować lokal Komitetu, czemu przeszkodziła policja, usuwając przemocą awanturników. Podtrzymujący ostry front antyniemiecki, zapowiada li, że nie spoczną, póki nie zrobią porządku z niesolidarnymi działaczami i kupcami

—oOo—

UROCZYSTOŚCI KU CZCI KRÓLA JANA III.

Wiedeń, 3. 9.

Celem uczczenia jubileuszu 250-iej rocznicy odsieczy Wiednia, wydała dziś redakcja „Wiener Mittags Zeitung” numer, poświęcony Janowi Sobieskiemu i ocenia znaczenie zwycięstwa oręża polskiego, zarówno dla Wiednia, jak i dla katolików. Artykuł o Sobieskim jest nie tylko aktem hołdu dla bohaterstwa i genialności króla polskiego, ale

także cennym przyczynkiem do historii odsieczy Wiednia. (Numer, prócz części historycznej, zawiera także dział ilustracyjny, a więc portret króla polskiego i jego żony, fotografie zamków królewskich w Wilanowie, Olesku itd.) Wydanie numeru polskiego przez „Wiener Mittags Zeitung” jest tembardziej godne zanotowania, że kierunek polityczny tego dziennika jest raczej lewicowy.

O wydalenie obywateli austriackich z Niemiec

BERLIN 3 9

Ze źródeł dobrze poinformowanych komunikują, iż urząd do spraw polityki zagranicznej partii narodowo-socjalistycznej zamierza w jesieni rb postawić wniosek o wydalenie z Niemiec 35.000 obywateli austriackich nienależących do partii Hitlera. W pewnych kołach zamiary te spotykają się z kategorycznym sprzeciwem ze względu na fatamę odgłos, jakoby zarządzenie to wywołało zagrożenie oraz ze względu na możliwość dalszego zaostrzenia konfliktu niemiecko-austriackiego.

Okropna tragedia włoskiego lotnika.

NOWY JORK 3 9

Jeden z najlepszych pilotów armii włoskiej, markiz Francesco de Pinedo, w czasie startu do lotu z Nowego Jorku do Bagdadu poniósł śmierć na miejscu.

De Pinedo, startując wczoraj rano, zamierzał pobić rekord długości lotu w linii prostej ustanowiony ostatnio przez Codosa i Rosiego. Gdy samolot po starcie przeleciał 200 metrów, obecni na lotnisku przyjaciele de Pinedy zauważyli z przerażeniem, że lotnik stracił panowanie nad swą ciężko obciążoną maszyną. Samolot nie mogąc się wznieść do góry, wpadł na nasyp ziemny, otaczający lotnisko poczem skręcił i zaczął się toczyć w kierunku zabudowań lotniska. Tu zderzył się ponownie z barjerą, otaczającą hangar i nagle samolot ogarnęły płomienie.

Obecni w pobliżu słyszeli okrzyki nieszczęśliwego lotnika, który płonął razem z samolotem, lecz nikt nie mógł mu iść z pomocą, gdyż samolot palił się jak pochodnia. Gdy ogień się zmniejszył i rozpoczęto akcję ratunkową, znaleziono szczątki de Pinedy, zwisające z samolotu. Widocznym było, iż lotnik usiłował się bezskutecznie wydostać ze stery ognia.

Markiz Francesco de Pinedo uzyskał

swą sławę lotniczą po trasie Rzym—Melbourne—Tokjo, jakiego dokonał w r. 1925 oraz po locie dookoła świata w 1927 r. Za zasługi na polu lotnictwa wojskowego de Pinedo mianowany został szefem sztabu lotnictwa włoskiego.

Piorun zabił pastucha.

(a) Onegdaj nad wsiami Kościelna Wieś pod Kaliszem przeciągnęła straszna burza. — W tym czasie na polach gospodarza Zawiew past bydło jego parobek niejakiego 17 letni Ludwik Sinda. Burza, nadciągająca z taką gwałtownością, że pastuszek nie zdążył ukryć się z pola i w pewnej chwili został rażony piorunem ponosząc śmierć na miejscu.

Kobieta na tronie. Święto narodowe Holandji.

Wśród panujących świata z godnością królewską jest obecnie tylko jedna kobieta. Jest nią królowa Holandji, Wilhelmina (Helena Paulina Marja) Orańska, która święciła w dniu 31-go sierpnia r. b. 53-cią rocznicę swych urodzin. Dzień ten obchodzony jest w Holandji jako święto narodowe.

Królowa Wilhelmina jest córką króla Wilhelma III Orańskiego, który zmarł w roku 1890. Koronacja Wilhelminy odbyła się jednak dopiero w r. 1898, po dojściu młodości na stępczyni tronu do pełnoletności. W 3 lata potem królowa Wilhelmina poślubiła księcia Henryka Mecklenburg-Schwerin.

Holandja wierna idei pokoju, zachowała neutralność w czasie wojny światowej, dzięki nawsyzi natomiast „podboju” nowych ziem wyteżona pracą. Tym pokojowym podbojem jest uzyskanie nowych terenów uprawnych i mieszkalnych drogą zasypywania zatoki Zuiderse.

Jeszcze łacińska nazwa tej zatoki Lacus Flevo (Jezioro Flevo) dowodzi, że był tu w odległych czasach rodzaj jeziora, oddzielony pierścieniem lądowym od Morza Północnego i Oceanu Atlantyckiego. W r. 1287 północne wybrzeża jeziora Flevo zostały zerwane i zmyste falami morskimi i wtedy to wysunął się rząd wysepek pomiędzy dzisiejszą północną Holandją i Fryzją.

Oddawna już inżynierowie holenderscy planowali osuszenie wód, które wdarły się w ląd holenderski. Plany te urzeczywistnia wreszcie królowa Wilhelmina, podpisując w dniu 14 czerwca 1918 r. dekret o osuszeniu jeziora Zuiderse. Prace, związane z tym potężnym planem, zostały więc rozpoczęte jeszcze w tym okresie, kiedy na świecie szalała wojna. Roboty zakreślone są na 24 lata, roczny ich koszt wynosi 10 milionów guldów. Owocem tych prac ma być zdobycie 220.000 ha nowego ładu.

Widzące auto.

Francuskie przepisy drogowe zarządzają aby auta ciężarowe, traktory i inne wozy ciężkie poczynając od 1 stycznia 1934 roku, miały przymocowany w tyle aparat, który za wiadomości szofera sygnalizuje o tem, że jakieś inne auto stara się go wyminąć.

Paryska policja pracowała długo nad skonstruowaniem tego przyrządu. Zbudowany on jest na zasadzie komórki światłoczułej. Komórka ta zaczyna działać i wprawia w ruch dzwonek alarmowy, gdy tylko padnie na nią światło latarni wozu, który stara się wyminąć auto ciężarowe.

„Elektryczne oko” jest tak wrażliwe, że mogłoby dzwonić na alarm — poprostu pod wpływem światła latarni ulicznych — dlatego ocieniono je starannie z boku. — W dzień wymiwanie odbywa się w ten sposób, co w nocy. Szybszy automobil rzuca przez chwilę światło swoich latarni na dobrze widoczne „oko elektryczne” automobilu wolniejszego. Natychmiast rozlega się dźwięk dzwonka alarmowego. Wóz ciężarowy zjeżdża na prawo — zwalnia bieg — i natychmiast zostaje wyminięty.

Prezydium policji paryskiej prowadziło już od kilku miesięcy doświadczenia z „elektrycznym okiem”.

Doświadczenia te dały nadspodziewanie dobre rezultaty. Energia elektryczna potrzebna dla uruchomienia tego aparatu dostarcza mu jest przez motor wozu.

Jest ona tak minimalna, że nie gra żadnej roli — i nie zmniejsza szybkości wozu.

Wprawdzie przepisy regulujące ruch w krajach przewiduje również że na sygnał dany przez szybszy samochód automobil ciężarowy winian zjechać na prawo i pozwolić się wyminąć — ale niestety zdarza się nieraz

że trzeba jechać godzinę za takim zawałającym szosę olbrzymem nim kierowca jego zechce wreszcie zauważyć, że ktoś chce go wyminąć — dlatego inowacja wprowadzona we Francji przyjmie się zapewne prędko i nieza wadnie wkrótce zostanie również wprowadzona na przez inne kraje.

Byleby „coś wydusić.

Usiłowanie zajęcia narzędzi pracy.

Do „Kurjera Zachodniego” donoszą: „W ubiegłą środę ulica Grodziecka w Czeladzi była widownią niebywałego zajścia na tle podatkowym.

Do p. W. Pilarka przybyło 2 ch. sekwestatorów urzędu skarbowego chcąc za zaległy podatek zająć samochód ciężarowy z pracy którego otrzymuje się właściciel. Jest to więc jego warsztat pracy, którego niezczyć nie wolno. Mówią o tem nawet specjalne przepisy podatkowe.

Właściciel samochodu w tym czasie był nieobecny, zamiarowi sekwestatorów sprzeciwił się jednak domownicy, broniąc samochodu.

Wobec tego sekwestratorzy wezwali policję jednak i teraz zrozpaczeni domownicy nie ustąpili.

Wobec tak zdecydowanej postawy od sekwestru musiano odstąpić. Przypuszczając jednak należy, że nie opór domowników to spowodował, a brak prawnych podstaw. Przyznali się do tego zresztą urzędnicy skarbowi, oświadczając że muszą straszyć płatników, ażeby „coś wydusić”.

Epilog zajścia tego, które spowodowało ogromne zbiegowisko, rozegra się prawdopodobnie w sądzie ponieważ jak nas informują policja sporządziła protokół”.

HUMOR

W sądzie.

— Czy oskarżony przyznaje się do własniania popełnionego w banku?

— Wysoki sądzie, ja sobie dobrze nie przypominam... to chyba tam polazłem w śnie matyrczynym...

**GINNAZJUM SZKOŁA POWSZECHNA
Z. PĘTKOWSKIEJ I W. MACINSKIEJ
Ul. Wólczańska Nr. 55.**

(Pełne prawa gimn. państw.—kategoria A).

Początek lekcji — 21 sierpnia. W sprawie przyjęć kandydatek sekretariat udziela informacji

Kronika

Zamachy samobójcze.

WRZESIEŃ
4
Poniedziałek.

KALENDARZYK

Rozalji i Róży

(a) W dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych w mieszkaniu własnym przy ul. Pabjanickiej 33 w czasie nieobecności do mowników usiłował pozbawić się życia Edward Kępa

Kępa umocowawszy sznurek na klamce drzwi a następnie zrobiwszy pętlę zacisnął sobie nią gardło

W pewnej chwili do drzwi Kępów zapukał jeden z sąsiadów, któremu na usilne pukanie nie otwierano. Ten wiedząc, iż w mieszkaniu Kępów musi być ktoś w domu tknie

ty ziemi przecuciem postanowił przy pomocy innych sąsiadów wyważyć drzwi. Gdy zauważyli wiszącego Kępę natychmiast przecięli sznur i wezwali pogotowie ratunkowe kasy chorych

Lekarz pogotowia po udzieleniu pierwszej pomocy przewiózł desperata w stanie ciężkim do szpitala okręgowego

Policja prowadzi dochodzenie w celu ustalenia przyczyny samobójstwa

x x x

(a) W mieszkaniu własnym przy ulicy Żelaznej 11 usiłował pozbawić się życia przez wypicie większej dozy jodiny 28 letni Roman Klat bezrobotny. Czyn desperacki zauważono w porę a wezwany lekarz pogotowia po przepłukaniu żołądka pozostawił niedoszedłego samobójcę na miejscu

W bramie domu przy ul. Łągiewnickiej 57 usiłował pozbawić się życia przez zażycie większej dozy sublimatu 45 letni Stanisław Ratajczyk bezdomy i bezrobotny.

Nieszczęśliwego po udzieleniu pierwszej pomocy przewieziono w stanie osłabionym do Zbiorni miejskiej

W obu wypadkach przyczyna zamachu samobójczego spowodowana została brakiem pracy i środków do życia

Straszna śmierć robotnika pod ziemią

(a) Nocy wczorajszej we wsi Sikawa w majątku Gotliba wydarzył się straszny wypadek. U wspomnianego gospodarza był zatrudniony przy kopaniu studni robotnik 65 letni Franciszek Krakowiak, zam. we wsi Bucek pow. brzezińskiego. Głębokość już wykopanej studni dochodziła do 75 metrów

W pewnej chwili gdy Krakowiak znajdował się na samym dnie oberwał się brzeg ziemi i przysypał go. Nieszczęśliwy robotnik począł wzywać pomocy, lecz wobec późnej

pory wszyscy mieszkańcy domu byli pogrążeni we śnie i nikt nie słyszał jego rozpaczliwego wzywania na pomoc

Dopiero o świcie gospodarz zagrody przechodząc koło studni usłyszał jeszcze słabe jęki Krakowiaka i natychmiast pospieszono mu z pomocą.

Po upływie godziny wydobyto już tylko ostygłe zwłoki Krakowiaka i wszelka pomoc przywrócenia mu przytomności okazała się spóźnioną

Penura zbrodnia.

(a) Onegdaj w godzinach wieczorowych na drodze koło wsi Sędzice, w pobliżu majątku Inczew pow. sieradzkiego znaleziono w kałuży krwi dającego jeszcze słabe oznaki życia młodego mężczyznę

Natychmiast zaalarmowano posterunek policji który po przybyciu na miejsce ustalił iż jest to Stanisław Jurga, syn robotnika dworskiego

Po przewiezieniu rannego do domu w kilka minut później on zmarł, Jak się okaza-

ło Jurga został zakłuty nożem

Dalsze dochodzenie stwierdziło że Jurga po spożyciu kolacji wyszedł z domu i został napadnięty przez nieznaną dotąd osobników i w czasie bójki z nimi został zamordowany.

Władze policyjne prowadzą dochodzenie w kierunku ujęcia zbrodniarzy. Wypadek ten w całej wsi wywołał bardzo przygnębiające wrażenie.

Zjazd błękitny w Gdyni.

Zarząd Główny Związku Hallerczyków przysłał nam następujący komunikat:

Zarząd Główny Związku Hallerczyków poczuwa się do obowiązku podać do wiadomości ogólnej tak społeczeństwa, jak i wszystkich Hallerczyków, że z tak zwanym „Zjazdem Błękitnych w Gdyni” zwołanym na dz. 17 i 18 września, ani Związek Hallerczyków, ani też Wódz Armii Błękitnej Generał Józef Haller nie mają nic wspólnego

Zarząd Główny Związku Hallerczyków

Nowe podatki.

Jak słychać, wkrótce mają być wprowadzone opłaty na cele interwencji zbożowej. Mają to być 10 proc. dodatki do podatku przemysłowego i gruntowego oraz opłaty od uboju bydła

Dodatek do podatku gruntowego nie ma być doliczany do podatku, przypadającego z gruntów, znajdujących się w województwach wschodnich. Dodatek ten ma być też nie pobierany od płatników, opłacających podatek

gruntowy przy zastosowaniu regresji

Co się zaś tyczy dodatku do podatku przemysłowego, to dodatek ten ma być pobierany tylko od przedsiębiorstw, zaliczonych do pierwszych pięciu kategorii świadectw przemysłowych,

Co do opłat od uboju, to projekt przewiduje, że podatek od sztuki bydła rogatego wyniesie 3 zł., od cielęcia 50 gr. i od sztuki nierogacizny 1 zł 50 gr.

Śmierć chłopca pod kołami tramwaju.

(a) Przy zbiegu ulic Kilińskiego i Południowej został najechany przez tramwaj nr 14 przechodzący przez jezdnię 11 letni Szulim Zajnfeld.

Chłopiec dostawszy się pod koła tramwaju uległ ciężkiemu rozbiciu głowy połamał rękę i nogę.

Wezwany lekarz pogotowia po udzieleniu pierwszej pomocy przewiózł Zajnfelda do szpitala Anny Marji gdzie po upływie godziny nie odzyskawszy przytomności zmarł

Wypadek w fabryce.

(a) W fabryce przy ulicy Sienkiewicza 3/5 wydarzył się nieszczęśliwy wypadek, ofiarą którego stał się zwiedzający fabrykę syn kolejarza 14-letni Kazimierz Górski zam. przy ul. Południowej 29. Chłopiec przez nieuwagę ruszył prasę wskutek czego odniósł przygnięcie lewej ręki, Lekarz pogotowia po udzieleniu pierwszej pomocy pozostawił go na miejscu.

Popierajcie ruch młodych

Konserwatorium muzyczne Heleny Kijeńskiej
Traugutta № 9. — Tel. 210-86.

KLASY: instrumentalne (fortepjanowe, skrzypcowe, wiolonczelowe, kontrabas, instrumentów dętych), śpiewu solowego i chóralnego, teoretyczne i zespołowe (orkiestrowa i kameralna).
Konserwatorium wydaje świadectwa i dyplomy.

Zapisy od 1-go września, wykłady do 11-go września. Kancelaria otwarta prócz niedziel i świąt Traugutta 9, od 10—13, 15—17, od 11-go września 10—15.

Opłata znacznie niższa.

